

ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν.4335/2015- ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑ
ΕΦΕΤΗΣ

1. Ορισμός και διακρίσεις των ειδικών διαδικασιών

Στο τέταρτο βιβλίο του ΚΠολΔ εντάσσονται οι ειδικές διαδικασίες, που συνιστούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα δίκης παράλληλο προς την τακτική διαδικασία, το οποίο διέπεται ιδίως από τις αρχές της προφορικότητας και της αμεσότητας. Έχουν πολύ μεγάλη πρακτική εφαρμογή, καθόσον περιλαμβάνουν κατηγορίες διαφορών (οικογενειακές, εργατικές, μισθωτικές διαφορές κλπ) που αφορούν σημαντικούς τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Για το λόγο αυτό, σε αντίθεση με την τακτική διαδικασία, η οποία διαρκώς συρρικνώνεται, στις ειδικές διαδικασίες εντάσσεται σημαντικός αριθμός διαφορών.

Με στόχο την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης ο νόμος 4335/15 τροποποίησε και αντικατέστησε πλείστες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε καίρια σημεία του ώστε πλέον να μιλάμε για ριζική αλλαγή του αστικού δικονομικού δικαίου. Το σύνολο των διατάξεων που αφορούσε κυρίως την τακτική διαδικασία και την αναγκαστική εκτέλεση δέχθηκε δριμυία κριτική σε αντίθεση με τις αλλαγές που επέφερε στις ειδικές διαδικασίες, οι οποίες έτυχαν ευρύτατης αποδοχής. Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή σαφώς και εστίασε στο πάγιο αίτημα περί ενοποίησης των πλειόνων ειδικών διαδικασιών σε μια ενιαία διαδικασία με ταυτόχρονη κατάργηση των κατ' ιδίαν διαφοροποιημένων ρυθμίσεων σε μερικότερα ζητήματα.

Οι ειδικές διαδικασίες ενοποιήθηκαν και κατατάχθηκαν συστηματικά σε τρεις κατηγορίες,

α) οικογενειακές διαφορές(άρθρα 592-613), ήτοι τις διαφορές από τον γάμο, την ελεύθερη συμβίωση και το σύμφωνο συμβίωσης, τις διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων

β) περιουσιακές διαφορές (άρθρα 614-622 Β) που καλύπτουν τις μισθωτικές διαφορές (647), εργατικές διαφορές (663), διαφορές από αμοιβές (677), διαφορές από αυτοκίνητα (681Α), διαφορές από προσβολές από ΜΜΕ (681Δ) και διαφορές από πιστωτικούς τίτλους (635) και

γ) «Διαταγές» (με δύο τίτλους) α) η διαταγή πληρωμής και β) η διαταγή απόδοσης χρήσης μισθίου (άρθρα 623-646).

Στις οικογενειακές διαφορές, το πεδίο εφαρμογής των οποίων καθορίζεται στην διάταξη του άρθρου 592 ΚΠολΔ, παράλληλα δε καθιερώνεται και ένα κείμενο κοινών διατάξεων (593-602 ΚΠολΔ) που αφορά και τις τρεις ομάδες διαφορών που εντάσσονται εδώ (γαμικές διαφορές, διαφορές από σχέσεις γονέων και τέκνων, διαφορές διατροφής

και επιμέλειας τέκνων), ενώ εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις για κάθε μία ομάδα των διαφορών στα άρθρα 603-605 ΚΠολΔ (γαμικές διαφορές), 606-609 ΚΠολΔ (διαφορές από σχέσεις γονέων και τέκνων) και τις λοιπές οικογενειακές διαφορές (610 – 613 ΚΠολΔ). Στην κατηγορία των περιουσιακών διαφορών (614- 622 Β ΚΠολΔ) οι δικονομικοί κανόνες για την εκδίκαση των υποθέσεων του άρθρου 614 ΚΠολΔ, καθορίζονται με τις διαδικαστικές ρυθμίσεις του άρθρου 591 ΚΠολΔ σε συνδυασμό με τις επιμέρους δικονομικές ρυθμίσεις που αφορούν τις μισθωτικές διαφορές (άρθρα 615-620), τις εργατικές διαφορές (άρθρα 620 Α-622) τις διαφορές από αμοιβές (άρθρα 622 Α-622 Α), τις διαφορές από πιστωτικούς τίτλους (622 Β). Παράλληλα με τις ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται στο μέτρο που δεν είναι αντίθετες και οι διατάξεις του γενικού μέρους των άρθρων 1- 590 (591 § 1 ΚΠολΔ). Ειδικά στην περίπτωση των αυτοκινητικών διαφορών, των διαφορών από δημοσιεύματα και ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές (άρθρα 681 Α και 681 Δ ΚΠολΔ), δεν προβλέπονται αποκλίσεις, ώστε η ρύθμιση του άρθρου 591 ΚΠολΔ να ενσωματώνει το σύνολο των διαδικαστικών ρυθμίσεων οι οποίες σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις του γενικού μέρους προσδιορίζουν το δικονομικό πλαίσιο της δίκης.

2.Αυτοτέλεια των επιμέρους ειδικών διαδικασιών

Καθώς στην η αιτιολογική έκθεση γίνεται λόγος για απλή συστηματοποίηση των ειδικών διαδικασιών σε τρεις μεγάλες κατηγορίες, οι επιμέρους υποκατηγορίες της ίδιας ομάδας διατηρούν την αυτοτέλειά τους, με συνέπεια κάθε ειδική διαδικασία της ίδιας κατηγορίας να είναι χωριστή. Στη θέση αυτή συνηγορεί και η ρύθμιση του άρθρου 610 ΚΠολΔ, με την αναφορά της στο επιτρεπτό σώρευσης μεταξύ των περισσότερων ομάδων διαφορών του άρθρου 592 αρ. 1, 2 και 3 ΚΠολΔ, αφού θα ήταν πλεοναστική. Βασικό επιχείρημα υπέρ τη άποψης διατήρησης της αυτοτέλειας είναι η πρόβλεψη από το νομοθέτη ειδικότερων ρυθμίσεων (λ.χ. στην ερημοδικία των διαδίκων) για κάθε υποκατηγορία διαφορών, με συνέπεια η τυχόν συνεκδίκασή τους να περιπλέκει τη διεξαγωγή της δίκης και να δημιουργεί αβεβαιότητα και αστάθεια. Κατά συνέπεια, οι επιμέρους κατηγορίες διαφορών που προβλέπονται στα άρθρα 592 και 614 ΚΠολΔ θα συνεχίσουν να αποτελούν αυτοτελείς ειδικές διαδικασίες, καθόσον διέπονται από ιδιαίτερους κανόνες¹.

¹ Στην αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή του ενιαίου της διαδικασίας¹ κυρίως διευκολύνει η κεντρική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ, που προβλέπει κοινό διαδικαστικό πλαίσιο για όλες τις ειδικές διαδικασίες, διευκολύνοντας έτσι σημαντικά ενδεχόμενη σώρευση ή συνεκδίκασή τους. Επιπλέον συνηγορεί και το γεγονός ότι ο νομοθέτης εκλαμβάνει τις περιουσιακές διαφορές ως ενιαία διαδικασία, με τις προβλέψεις των άρθρων 632§2 και 937§3 ΚΠολΔ, διαφορές ως ενιαία διαδικασία, με τις προβλέψεις των άρθρων 632§2 και 937§3 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τις οποίες η ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής καθώς και η ανακοπή κατά της εκτέλεσης αντίστοιχα δικάζονται κατά τη

Η πρακτική αξία του ζητήματος έγκειται κυρίως στα ζητήματα της αντικειμενικής (218 ΚΠολΔ) και επικουρικής σώρευσης (219 ΚΠολΔ) αγωγών, ανακοπών, εφέσεων κ.λπ. και της συνεκδίκασής τους (246 ΚΠολΔ), καθώς και της ασκήσεως ανταγωγής (268 §3), που προϋποθέτουν ταυτότητα διαδικασίας. Κατά την πάγια νομολογία, η σώρευση περισσότερων αγωγικών βάσεων που υπάγονται σε διαφορετική διαδικασία, δεν συνεπάγεται απαράδεκτο ή ακυρότητα του δικογράφου, αλλά σε αυτήν την περίπτωση επιβάλλεται ο χωρισμός των υποθέσεων.

Παρατηρείται ωστόσο στην αντικειμενική σώρευση αγωγών, η τάση της νομολογίας να παρακάμπτει τη διαδικαστική προϋπόθεση του άρθρου 218§1 στοιχ. δ' ΚΠολΔ, έτσι ώστε οι διάδικοι να μπορούν να κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής στο μέγιστο δυνατό βαθμό².

Προβληματική επίσης είναι η περίπτωση συνεκδίκασης αγωγών κατά την ειδική διαδικασία, όταν η μια εξ αυτών ασκήθηκε πριν την 1-1-2016 και η άλλη μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015. Υποστηρίχθηκε ότι η προϋπόθεση της ταυτότητας διαδικασίας κατ' άρθρο 246 ΚΠολΔ δεν πληρούται, καθόσον η δομή των ειδικών διαδικασιών πριν και μετά το ν. 4335/2015 διαφοροποιείται ριζικά . Όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της ερημοδικίας των εναγομένων, η συνεκδίκαση αγωγών που ασκήθηκαν πριν και μετά το ν. 4335/2015 θα περιέπλεκε και θα επιβράδυνε τη διεξαγωγή της δίκης³. Ορθότερη είναι η λύση να εξαρτάται η συνεκδίκαση από τη διακριτική ευχέρεια του δικαστή, όταν κρίνει ότι έτσι διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης και κατοχυρώνεται η θεμελιώδης αρχή της οικονομίας της δίκης⁴.

ΜΠρΑθ 359/2017, αδημ.- Παρόμοια στάση τήρησε και ως προς την προϊσχύουσα κατηγορία των γαμικών διαφορών. Από μία συγκριτική επισκόπηση των διατάξεων που ίσχυαν για την εκδίκαση των γαμικών διαφορών πριν την αντικατάστασή τους με το ν. 4335/2015 αλλά και μετά, αντιλαμβάνεται κανείς ότι όσον αφορά αμιγώς τις γαμικές διαφορές, στις οποίες εμπίπτει και το διαζύγιο, δεν υπάρχουν διαδικαστικές αποκλίσεις κατά την εκδίκασή τους. Συνεπώς, είναι δυνατή η συνεκδίκαση αντίθετων αγωγών διαζυγίου εκ των οποίων η μία

διαδικασία των περιουσιακών διαφορών του άρθρου 614επ. ΚΠολΔ. Μπαμπινιώτης, ό.π., ΕΠολΔ 2014,223, Κατηφόρης, ό.π., ΕπΣυγκΔ 2016,5.

² Βλ. Βαλμαντώνη Ι. (-Λεοντής) σε Ειδικές διαδικασίες, 2017

³ Βλ. Μακρίδου, ό.π., ΕΠολΔ 2017,5-6., Κώνστα, Πρακτικά ζητήματα μετά την εφαρμογή του Ν. 4335/2015 στην ειδική διαδικασία, ΕφΑΔΠολΔ 2017,617

⁴ Βλ. όμως τις επιφυλάξεις του Διαμαντόπουλου Γ., Αστικό δικονομικό δίκαιο & νομολογιακό γίνεσθαι, 2019, σελ. 247-249 ως προς την κρατούσα νομολογιακή λύση, κατά τον οποίο ενδέχεται να οδηγήσει σε σοβαρές διαδικαστικές επιπλοκές και συνδέεται με την τάση να μην εξειδικεύεται στις περισσότερες δικαστικές αποφάσεις η υποκατηγορία (διαδικασία μισθωτικών ή εργατικών διαφορών) αλλά να γίνεται γενική μνεία της ευρύτερης κατηγορίας των περιουσιακών διαφορών.

κατατέθηκε πριν την ισχύ του ν. 4335/2015 και η άλλη μετά, αφού στην πραγματικότητα πρόκειται για μία και την αυτή διαδικασία και δη αυτή που ισχύει για την εκδίκαση αγωγών διαζυγίου, είτε ονομαζόταν διαδικασία γαμικών διαφορών πριν την ισχύ του ν. 4335/2015, είτε ονομάζεται διαδικασία οικογενειακών διαφορών μετά την ισχύ του νόμου αυτού. Η κρίση αυτή περί ανάγκης συνεκδίκασης δύο αντίθετων αγωγών διαζυγίων που εκκρεμούν στο αυτό Δικαστήριο ενισχύεται και από το ότι σε περίπτωση μη συνεκδίκασής τους θα υπήρχε ο κίνδυνος, εφόσον θα έπρεπε να γίνουν δεκτές και οι δύο, να εκδοθούν δύο διαφορετικές αποφάσεις που λύνουν έναν και τον αυτό γάμο, ενώ, ο γάμος λύνεται άπαξ, ασχέτως του λόγου κλονισμού της έγγαμης συμβίωσης.

3. Η βασική ρύθμιση του άρθρου 591 ΚΠολΔ

Στη βασική διάταξη του άρθρου 591 ΚΠολΔ καθορίζονται οι κύριες διαδικαστικές ρυθμίσεις, που συμπληρώνονται στο βαθμό που αυτό παρίσταται αναγκαίο κατ' αρχήν από τις ειδικές διατάξεις των άρθρων 592 – 645 και περαιτέρω, επικουρικά από τις ρυθμίσεις του γενικού μέρους. Στο άρθρο 591 ΚΠολΔ διαγράφονται με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο οι βασικές αποκλίσεις μεταξύ τακτικής και ειδικής διαδικασίας.

Ειδικότερα, για την κλήτευση των διαδίκων, θεσπίζεται δηλ. πλέον ενιαία προθεσμία κλήτευσής τους 30 και 60 ημέρες πριν από τη συζήτηση, ενώ ταυτόχρονα καταργούνται οι επιμέρους ρυθμίσεις, οι οποίες θέσπιζαν διαφορετική προθεσμία ως προς συγκεκριμένες ειδικές διαδικασίες, όπως η 15μερη προθεσμία για την άσκηση έφεσης στις μισθωτικές διαφορές. Καταργούνται επίσης οι επιμέρους αποκλίνουσες διατάξεις περί εγγραφής ή μη στο πινάκιο. Με χρονικό σημείο την συζήτηση της υπόθεσης και όχι όπως στην τακτική την κατάθεση της αγωγής, ορίζεται η άσκηση των κάθε μορφής παρεμβάσεων τρίτων – τουλάχιστον 10 μέρες πριν από την συζήτηση- ενώ η άσκηση της ανταγωγής, αντέφεσης και πρόσθετων λόγων έφεσης πραγματοποιείται πλέον με αυτοτελές δικόγραφο υποχρεωτικά 8 ημέρες πριν τη συζήτηση. Κατ' αυτό τον τρόπο τηρείται προδικασία ενώ οι προτάσεις του εναγόμενου, παύουν να μετατρέπονται από δικόγραφο απευθυνόμενο στο δικαστήριο, σε εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο.

Καθίσταται πλέον υποχρεωτική η κατάθεση των προτάσεων όπως και στην τακτική διαδικασία, ενώ καταργείται η δυνατότητα προφορικής υποβολής ισχυρισμών που δεν περιέχονται στις προτάσεις, όπως ίσχυε στο προγενέστερο δίκαιο στο άρθρο 591 παρ. 1 στοιχ. γ ΚΠολΔ. Με βάση την παραπομπή του άρθρου 591 ΚΠολΔ στα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζεται και στις δίκες των ειδικών διαδικασιών το άρθρο 340 ΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του αποδεικτικά μέσα που πληρούν τους όρους του νόμου αλλά και αυτά που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, με την επιφύλαξη των άρθρων 393

και 394 ΚΠολΔ. Επομένως, οι αποδεικτικοί περιορισμοί των άρθρων αυτών ισχύουν και στις δίκες των ειδικών διαδικασιών. Ο χρόνος προσαγωγής των αποδεικτικών μέσων είναι το αργότερο μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης. Τέλος, υιοθετούνται διατάξεις της εργατικής διαδικασίας ως προς τις εξουσίες του δικαστηρίου για εξέταση των διαδίκων ή για τη διεξαγωγή αυτοψίας ή πραγματογνωμοσύνης. Με τη νέα ρύθμιση περιορίζεται η χωρίς ουσιαστικό λόγο ποικιλία των ρυθμίσεων στις ειδικές διαδικασίες, αλλά και ο αιφνιδιασμός των διαδίκων. Από την άλλη διατηρήθηκε στη διαδικασία στο ακροατήριο η αρχή της προφορικότητας με τις διατάξεις των άρθρων 591§1δ και 591§2 ΚΠολΔ, καθόσον η δίκη διατηρεί τον άμεσο και προφορικό της χαρακτήρα, που προϋποθέτει τη σύμπραξη δικαστηρίου και διαδίκων⁵.

4. Προδικασία

Α. Διαμεσολάβηση

Με την ψήφιση του Ν 4640/2019 (ΦΕΚ Α 190/30.11.2019) εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη μια νέα προδικαστική διαδικασία, αυτή της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης (άρθρα 6 και 7) σε συγκεκριμένες υποθέσεις:

α) Οι οικογενειακές διαφορές, εκτός από αυτές των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1, καθώς και εκείνες της παραγράφου 2 του άρθρου 592 Κ.Πολ.Δ., Με το Ν 4640/2019, περιορίζονται δραστικά οι κατηγορίες των ειδικών διαδικασιών που υπόκεινται σε υποχρεωτική προδικασία διαμεσολάβησης, καθόσον δεν εντάσσονται πλέον οι διαφορές από σχέση οροφοκτησίας και εκείνες του γειτονικού δικαίου, οι αυτοκινητικές διαφορές και οι υποθέσεις από αμοιβές του άρθρου 622Α ΚΠολΔ.

β) Οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ και Πολυμελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας,

γ) Οι διαφορές για τις οποίες σε έγγραφη συμφωνία των μερών προβλέπεται και είναι σε ισχύ ρήτρα διαμεσολάβησης.

Για το παραδεκτό της συζήτησης της αγωγής που τυχόν θα ασκηθεί, κατατίθεται μαζί με τις προτάσεις της συζήτησης της υπόθεσης πρακτικό της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης.

Αποτελεί την τρίτη κατά σειρά προσπάθεια του Έλληνα νομοθέτη να ενσωματώσει στο ελληνικό δικονομικό σύστημα τη διαμεσολάβηση. Είχε προηγηθεί ο Ν 3898/2010, που μετέφερε στο εθνικό δίκαιο την

⁵ Βλ. Μούζουρα, ό.π., ΕλλΔνη 2016,80, Μπαμπινιώτη ό.π., ΕΠολΔ 2014,225, Π. Γιαννόπουλο/Τριανταφυλλίδη, Οι τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας στο πεδίο του δικαίου της απόδειξης, ΕλλΔνη 2016,675 και Τσαντίνη, ό.π., ΕΠολΔ 2014,185, ο οποίος κάνει λόγο για αναβάθμιση της προφορικότητας στις ειδικές διαδικασίες.

οδηγία 2008/52/EK και στη συνέχεια ο Ν 4512/2018, που θέσπισε την υποχρεωτική προδικασία διαμεσολάβησης σε ένα ευρύ φάσμα ετερόκλητων αστικών και εμπορικών διαφορών, η εφαρμογή όμως της οποίας κατόπιν έντονων αντιδράσεων (από δικαστικές ενώσεις, δικηγορικούς και επιστημονικούς συλλόγους) ανεστάλη.

Ως ρήτρα διαμεσολάβησης, νοείται η έγγραφη συμφωνία των μερών για προσφυγή στη διαμεσολάβηση, που αφορά μελλοντικές διαφορές και αναφέρεται σε συγκεκριμένη έννομη σχέση, από την οποία θα προέλθουν οι διαφορές, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέρη έχουν την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου των διαφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου (2§7 Ν 4640/2019). Τέτοιος όρος μπορεί να έχει συμπεριληφθεί σε υποθέσεις ειδικών διαδικασιών ενδεικτικά σε μισθωτήριο συμβόλαιο ή σε σύμβαση εργασίας.

Με τη διάταξη του άρθρου 6 του Ν 4640/2019 θεσπίζεται υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης. Η δικονομική αυτή κύρωση λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως ανεξάρτητα από την προβολή της έλλειψης από τους διαδίκους.

Η διαδικασία διαμεσολάβησης διαφέρει, ανάλογα αν πρόκειται για υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, οπότε ρυθμίζεται από το άρθρο 7 του Ν 4690/2019 ή αν πρόκειται για εκούσια προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, που διεξάγεται ύστερα από συμφωνία των μερών, οπότε τηρείται η διάταξη του άρθρου 5 του Ν 4690/2019.

Β. Άσκηση αγωγής και προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων

Στις ειδικές διαδικασίες παραμένει σε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 215§1 ΚΠολΔ και απαιτείται λοιπόν για την άσκηση της αγωγής, κατάθεση δικογράφου και επίδοση αντιγράφου της στον εναγόμενο ενώ προβλέπεται ενιαία προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων, η οποία είναι τριάντα (30) ημέρες και, σε περίπτωση κατά την οποία ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι αγνώστου διαμονής, τρέπεται σε εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συζήτηση (591§1περ.α ΚΠολΔ). Στην εξαιρετική περίπτωση που θα διαταχθεί επανάληψη της συζητήσεως κατά το άρθρο 254§2 ΚΠολΔ, η προθεσμία κλήτευσης των διαδίκων στην επαναλαμβανόμενη συζήτηση είναι πλέον τριάντα ημέρες πριν από αυτήν, ακόμη και για αυτούς που διαμένουν στην αλλοδαπή ή είναι αγνώστου διαμονής.

Καταργούνται όσες διατάξεις επέτρεπαν προφορική άσκηση αγωγής, όπως για παράδειγμα η δυνατότητα προφορικής άσκησης της αγωγής ενώπιον του Ειρηνοδικείου (προϊσχύον άρθρο 215§2 ΚΠολΔ) και η δυνατότητα προφορικής υποβολής αίτησης για την έκδοση διαταγής

πληρωμής (προϊσχύον άρθρο 626§1εδ. β ΚΠολΔ), η οποία είχε περιπέσει σε αχρησία . Ομοίως καταργούνται οι σύντομες προθεσμίες κλήτευσης που καθιέρωναν για ορισμένες ειδικές διαδικασίες οι προϊσχύουσες διατάξεις των άρθρων 639, 648, 652§3 ΚΠολΔ.

Καθώς η επίδοση της αγωγής στις ειδικές διαδικασίες εξακολουθεί και συνδέεται μόνο με το χρόνο της συζήτησης (άρθρα 591§1 εδ. β ΚΠολΔ), καθίσταται πλέον σαφές ότι διαφοροποιείται πλήρως έναντι της τακτικής διαδικασίας, που ο νομοθέτης εγκαταλείπει την ορισθείσα δικάσιμο ως σημείο αναφοράς και οι προθεσμίες υπολογίζονται από την κατάθεση της αγωγής (άρθρο 238 ΚΠολΔ). Στην τακτική διαδικασία, η αγωγή πρέπει να επιδοθεί εντός τριάντα ή εξήντα ημερών από την κατάθεσή της. Δικονομική κύρωση της μη τηρήσεως των εν λόγω αποσβεστικών προθεσμιών ενεργείας είναι η κατάργηση της δίκης, καθόσον η αγωγή θεωρείται κατά πλάσμα του νόμου ως μη ασκηθείσα (βλ. άρθρο 215§2 ΚΠολΔ, που δεν εφαρμόζεται στις ειδικές διαδικασίες). Αντίθετα, στις ειδικές διαδικασίες, η ανύπαρκτη ή μη προσήκουσα επίδοση της αγωγής επιφέρει το απαράδεκτο της συζήτησης, η οποία μπορεί να θεραπευτεί όταν ο αντίδικος παρίσταται κατά τη συζήτηση και αντιτάσσει κανονικά την άμυνά του (άρθρο 159 αρ.3 ΚΠολΔ),

Εξακολουθούν να ισχύουν οι λοιπές διατάξεις που αφορούν το περιεχόμενο της αγωγής (216 ΚΠολΔ) και τις δικονομικές και ουσιαστικές συνέπειες που συνεχονται με την άσκησή της (221, 222 ΚΠολΔ). Η παράλειψη αναγραφής του ΑΦΜ του διαδίκου και της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των πληρεξουσίων δικηγόρων, δεν επιφέρουν ακυρότητα του δικογράφου, καθόσον δεν την προβλέπει ο νόμος ως προϋπόθεση παραδεκτού του δικογράφου . Η ως άνω έλλειψη θα μπορούσε απλώς να επιφέρει την ακυρότητα κάποιας διαδικαστικής πράξης, που συνδέεται με αυτή την έλλειψη, εφόσον οι εναγόμενοι επικαλούνται και αποδεικνύουν δικονομική βλάβη κατ' άρθρο 159 αρ. 3 ΚΠολΔ .

Αναφορικά με το διαχρονικό δίκαιο, ισχύει η διάταξη του άρθρου 9§2 του ν. 4335/2015, σύμφωνα με την οποία: «οι διατάξεις για τα ένδικα μέσα και τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591-645 ΚΠολΔ εφαρμόζονται για τα κατατιθέμενα από την 1-1-2016 ένδικα μέσα και αγωγές». Κρίσιμο χρονικό σημείο για την εφαρμογή του ν. 4335/2015 είναι η κατάθεση της αγωγής και όχι η επίδοση αυτής, ούτε η κατάθεση των κλήσεων που ακολουθούν στο πλαίσιο της ίδιας δίκης. Συνεπώς όσες αγωγές κατατέθηκαν πριν από την 1-1-2016 (ημερομηνία ισχύος του ν. 4335/2015) ακόμη και αν επιδόθηκαν μεταγενέστερα, διέπονται από το προϊσχύον δικονομικό καθεστώς.

Γ. Εγγραφή στο πινάκιο

Η τήρηση πινακίου προβλέπεται για όλες τις ειδικές διαδικασίες, αφού ο ν. 4335/2015 κατήγγησε τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις για τους πιστωτικούς τίτλους και τις μισθωτικές διαφορές (προϊσχύοντα άρθρα 642,648 εδ. β, 655 ΚΠολΔ). Στις υποθέσεις που δικάζονται με τις ειδικές διαδικασίες τηρείται πινάκιο, στο οποίο ο γραμματέας εγγράφει το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης με βάση τη σημείωση, που έχει προηγηθεί στο πρωτότυπο της αγωγής, της ημέρας και ώρας της συζήτησεως (άρθρο 226§2 β ΚΠολΔ)⁶. Η εγγραφή στο πινάκιο συνιστά αναγκαίο όρο για το παραδεκτό της συζήτησης και όχι της ίδιας της διαδικαστικής πράξης. Αποσκοπεί απλώς στον άμεσο προσδιορισμό δικασίμου κατά την κατάθεση του δικογράφου και στην παρακολούθηση της πορείας της υπόθεσης. Ελλείψεις ή σφάλματα του πινακίου ως προς τα στοιχεία των διαδίκων και των υποθέσεων που εκδικάζονται συμπληρώνονται και κατά την εκφώνηση της διαφοράς ύστερα από προφορική αίτηση του διαδίκου. Η παράλειψη εγγραφής οδηγεί στην ακυρότητα της συζήτησεως ανεξαρτήτως βλάβης. Η αναβολή της υποθέσεως και η εγγραφή της στο πινάκιο για τη μετ' αναβολή δικάσιμο ισχύει ως πλασματική κλήτευση όλων των διαδίκων για τη δικάσιμο αυτή, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι η προηγούμενη κλήτευση του μη παρισταμένου διαδίκου ήταν νόμιμη και εμπρόθεσμη. Αν όμως κατά την αρχική δικάσιμο ο απολειπόμενος στην μετ' αναβολή συζήτηση διάδικος δεν επέσπευσε τη συζήτηση ή δεν είχε κλητευτεί καθόλου ή παραστεί νομίμως, η αναβολή της υπόθεσης από το πινάκιο και εγγραφή αυτής για τη νέα μετ' αναβολή δικάσιμο, δεν ισχύει ως κλήτευσή του για την τελευταία αυτή δικάσιμο.

Γ. Άσκηση παρεμβάσεως, προσεπικλήσεως και ανακοινώσεως δίκης

Η παρέμβαση, η προσεπικλήση και η ανακοίνωση ασκούνται, με ποινή απαραδέκτου, με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η δίκη και επιδίδεται στους διαδίκους τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από τη συζήτηση, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά κατά την ημερομηνία συζήτησεως της κύριας υποθέσεως (άρθρο 591§1 εδ. β ΚΠολΔ). Ειδική πρόβλεψη υπάρχει για την παρέμβαση μετά από προσεπικλήση ή ανακοίνωση, η οποία κατατίθεται και επιδίδεται στους διαδίκους τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση. **Σε περίπτωση που οι ανωτέρω διαδικαστικές πράξεις ασκηθούν προφορικά ή με τις προτάσεις απορρίπτονται αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτες λόγω παραβίασης της αρχής τηρήσεως της προδικασίας.**

Οι ως άνω προθεσμίες είναι ενιαίες για όλες τις ειδικές διαδικασίες και καταργήθηκαν οι βραχύτερες προθεσμίες που ίσχυαν για

⁶ Σημειώνεται ότι δυνάμει του άρθρου 39§10 του ν. 4387/2016, καταργήθηκε από τις 1-7-2016 η επικόλληση ενσήμων για εισφορές υπέρ τρίτων.

κάποιες από τις διαφορές των ειδικών διαδικασιών.

Τα άρθρα 79 και 80 ΚΠολΔ, τα οποία ρυθμίζουν την άσκηση κύριας και πρόσθετης παρέμβασης εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες. Η κύρια παρέμβαση ασκείται πλέον μόνο στον πρώτο βαθμό (79 ΚΠολΔ). Συνεπώς είναι απαράδεκτη η κύρια παρέμβαση που ασκείται, μετά την ισχύ του ν. 4335/2015, για πρώτη φορά στο εφετείο, εφόσον και η κύρια αγωγή κατατέθηκε μετά την 1-1-2016, προς αποτροπή του αιφνιδιασμού των αρχικών διαδίκων, όταν τα μέσα επίθεσης και άμυνας είναι ήδη γνωστά από τον πρώτο βαθμό, σε αντίθεση με το προγενέστερο δίκαιο που παρείχε τη δυνατότητα άσκησής της σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας διαδικασίας. Αμετάβλητη παρέμεινε η άσκηση της πρόσθετης παρέμβασης, η οποία ασκείται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης (80 ΚΠολΔ). Ομοίως τα άρθρα 86-90 ΚΠολΔ, που ρυθμίζουν την άσκηση της προσεπίκλησης, βρίσκουν εφαρμογή και στις ειδικές διαδικασίες, ελλείψει αντίθετης πρόβλεψης.

Αναφορικά με το διαχρονικό δίκαιο, ως προς το εάν το άρθρο 591§1 εδ. β ΚΠολΔ εφαρμόζεται σε όλες τις παρεμβάσεις, προσεπικήσεις και ανακοινώσεις δίκης, κατόπιν αγωγής, η οποία κατατέθηκε μετά την 1-1-2016 ή αφορά και κύρια αγωγή που κατατέθηκε πριν από τις 1-1-2016. Κατά μία άποψη που υποστηρίζεται κυρίως από την θεωρία ακόμη και αν οι παραπάνω διαδικαστικές πράξεις ασκήθηκαν μετά την 1-1-2016, οι τελευταίες εξακολουθούν να διέπονται από το προϊσχύον δίκαιο εάν αφορούν κατατεθείσα αγωγή πριν την 1-1-2016. Η εφαρμογή της γενικής αρχής διαχρονικού δικαίου του άρθρου 12 ΕισΝΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία οι διαδικαστικές πράξεις ρυθμίζονται από το δίκαιο που ισχύει κατά το χρόνο της ασκήσεώς τους θα κατέληγε στον τεμαχισμό της ενιαίας διαδικασίας και στο άτοπο να εκδικάζονται συναφή δικόγραφα με διαφορετικό δικονομικό καθεστώς. Λόγοι ασφάλειας της διαδικασίας εμφανίζουν ως πειστική την παραπάνω ερμηνευτική εκδοχή⁷.

Εντούτοις η πρόσφατη νομολογία⁸ ακολουθεί αντίθετη πορεία. Έτσι στην περίπτωση κύριας παρέμβασης, που ασκήθηκε, μετά την ισχύ του ν. 4335/2015, για πρώτη φορά στο εφετείο, κρίθηκε ότι αυτή δεν συναρτάται με το χρόνο κατάθεσης σχετικής αγωγής ή ένδικου μέσου και την απέρριψε ως απαράδεκτη. Το παραδεκτό της κύριας παρέμβασης εξαρτάται από το χρόνο ασκήσεως της ίδιας. Η κρίση αυτή στηρίζεται στο ότι η κύρια παρέμβαση αποτελεί πρακτικά, αλλά και ουσιαστικά, μια μορφή πρωτογενούς δικαστικής προστασίας, η οποία δεν θίγεται από την

⁷ Π. Γιαννόπουλος, ό.π., ΕΠολΔ 2015,459, Κώνστα, ό.π., ΕφΑΔΠολΔ 2017,612

⁸ ΜΕφΘεσ 585/2017 ΕλλΔνη 2017,867 και Αρμ 2017,618 με σύμφωνες παρατηρήσεις Αρβανιτάκη.

άσκηση της αγωγής, με δεδομένο ότι ο δικαιούμενος σε κύρια παρέμβαση, και σε περίπτωση μη άσκησής της, έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τριτανακοπή κατά της μεταξύ άλλων εκδοθείσας απόφασης ή δική του αυτοτελή αγωγή.

Ε. Ανταγωγή

Ασκείται επί ποινή απαραδέκτου, με κατάθεση και επίδοση αυτοτελούς δικογράφου οκτώ ημέρες πριν από τη συζήτηση, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά κατά την ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης (591§1 εδ. ζ ΚΠολΔ) και συνεκδικάζεται υποχρεωτικά με την κύρια αγωγή. Σε περίπτωση που ασκηθεί με διαφορετικό τρόπο, ήτοι προφορικά ή με τις προτάσεις, απορρίπτεται αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη, λόγω παραβίασεως της αρχής της προδικασίας (άρθρο 111 ΚΠολΔ). Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται ο αιφνιδιασμός του αντιδίκου αλλά και του δικαστηρίου, αποσκοπώντας στην ουσιαστικότερη απονομή της δικαιοσύνης. Υπό το προϊσχύον δίκαιο, ανταγωγή μπορούσε να ασκηθεί με τις προτάσεις που κατατίθενται επί της έδρας, με συνέπεια ούτε ο αντίδικος να έχει στοιχειώδη χρόνο για να αντικρούσει και να προσαγάγει νέα αποδεικτικά μέσα, ούτε ο δικαστής να γνωρίζει εκ των προτέρων το περιεχόμενό της.

Η γενική ρύθμιση του άρθρου 268 ΚΠολΔ, που αφορά την ανταγωγή, ισχύει και στις ειδικές διαδικασίες. Δεν έχει μεταβληθεί η διάταξη του άρθρου 268§3 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι η αγωγή και η ανταγωγή πρέπει να εκδικάζονται με κοινή διαδικασία, με κύρωση την απόρριψη λόγω απαραδέκτου. Συνιστά λοιπόν η ταυτότητα της διαδικασίας, προϋπόθεση παραδεκτής άσκησης της ανταγωγής.

Αναφορικά με το διαχρονικό δίκαιο, ανάλογος προβληματισμός με την κύρια παρέμβαση προκύπτει ως προς τις ανταγωγές που ασκούνται μετά την 1-1-2016 επί υποθέσεων που εκκρεμούν πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015. Ο προβληματισμός συνίσταται στο ότι η ανταγωγή θεωρείται ότι περιέχει αυτοτελή και αυθύπαρκτο αίτημα που μπορεί να ασκηθεί και με αγωγή και εξ αυτού του λόγου δεν φέρει παρακολουθηματικό χαρακτήρα⁹. Από τη θεωρία προκρίνεται η εκδοχή ότι προκειμένου για ήδη εκκρεμείς πριν από την 1-1-2016 δίκες στις ειδικές διαδικασίες, οι ανταγωγές καθώς και οι παρεμπόμπουσες αγωγές, ακόμη και αν ασκήθηκαν μετά την 1-1-2016, θα εξακολουθούν να διέπονται από μια ενιαία δικονομική ρύθμιση και δη εφαρμόζεται το προϊσχύον δίκαιο, παρά την ύπαρξη της διάταξης του άρθρου 12 ΕισΝΚΠολΔ, κατά την οποία οι διαδικαστικές πράξεις ρυθμίζονται από το δίκαιο που ισχύει κατά το χρόνο της ασκήσεώς τους. Αντίθετη

^{9 9} Απαλαγάκη, Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το ν. 4335/2015 (2016), σελ. 29, Μακρίδου, Ειδικές διαδικασίες στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά το Ν. 4335/2015 (2017), σελ. 18, Κώνστα, ό.π., ΕφΑΔΠολΔ 2017,612.

εκδοχή, θα κατέληγε στο άτοπο να εκδικάζονται συναφή δικόγραφα (αγωγή και ανταγωγή) με διαφορετική διαδικασία. Αντίστοιχη είναι και η θέση των δικαστηρίων της ουσίας ως προς το διαχρονικό δίκαιο της ανταγωγής . Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η ΜΠρΑθ 204/2017, επειδή δεν είναι νομικώς δυνατόν να εφαρμοστούν, στα πλαίσια της συνεκφώνησης και της συνεκδίκασης των συναφών υποθέσεων, αμφότερα τα δικονομικά συστήματα, ενέχει κατά λογική αναγκαιότητα, η υπαγωγή της αγωγής που ασκήθηκε πριν από την 1-1-2016 και της ανταγωγής που ασκήθηκε μετά την 1-1-2016 σε ενιαία δικονομική ρύθμιση και δη στο προϊσχύον δικονομικό σύστημα, το οποίο διέπει την προγενέστερη κύρια αγωγή.

5. Κύρια διαδικασία

Η συζήτηση ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων στις ειδικές διαδικασίες είναι προφορική ενώ οι διάδικοι παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο και καταθέτουν προτάσεις. Η παράσταση με δικηγόρο είναι υποχρεωτική πλέον σε όλους τους βαθμούς, ακόμη και στο ειρηνοδικείο (για διαφορές άνω των 5.000 ευρώ) και σε όλες τις ειδικές διαδικασίες, με εξαίρεση τις δίκες περί μικροδιαφορών (94§2 ΚΠολΔ) . Καταργήθηκε μάλιστα το άρθρο 665 ΚΠολΔ, που προέβλεπε στη διαδικασία των εργατικών διαφορών την αυτοπρόσωπη παράσταση του διαδίκου ή την εκπροσώπηση του εργαζομένου από άλλον εργαζόμενο και του εργοδότη από υπάλληλό του¹⁰. Η δυνατότητα χρήσης ιδιωτικού εγγράφου για παροχή πληρεξουσιότητας σε δικηγόρο προστέθηκε με την τροποποίηση του άρθρου 96§3 εδ. β ΚΠολΔ από το άρθρο 63 του Ν. 4509/2017 (ΦΕΚ Α 201/22.12.2017), με σκοπό την επιτάχυνση της διαδικασίας . Το ιδιωτικό έγγραφο αποτελεί πλέον νόμιμος τύπος χορήγησης πληρεξουσιότητας για τις εργατικές διαφορές, και για τη διαδικασία του Αρείου Πάγου, εφόσον φέρει βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του διαδίκου από Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή δημοτική αρχή . Σημειώνεται ότι η έλλειψη της πληρεξουσιότητας, που εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως,

¹⁰ Ο τύπος της πληρεξουσιότητας (άρθρο 96 ΚΠολΔ) ισχύει και για τις ειδικές διαδικασίες. Σε αντίθεση με το προϊσχύον καθεστώς που ο δικαστικός πληρεξούσιος ήταν αυτοδικαίως και αντίκλητος έως και την έκδοση της οριστικής απόφασης, σύμφωνα με το νέο άρθρο 143§1 ΚΠολΔ, η ιδιότητα του αντικλήτου διατηρείται πλέον έως και το αμετάκλητο της διαφοράς . Απαιτείται προσοχή, ώστε να γίνεται γνωστοποίηση της αλλαγής του πληρεξούσιου δικηγόρου στους λοιπούς διαδίκους σε περίπτωση αντικατάστασής του, καθόσον θα θεωρείται νόμιμη κάθε επίδοση προς τον προηγούμενο πληρεξούσιο και αντίκλητο.

Η ύπαρξη ειδικής πληρεξουσιότητας (άρθρο 98 στ. α ΚΠολΔ), είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή στις δίκες που αφορούν γαμικές διαφορές καθώς και στις σχέσεις γονέων και τέκνων (592 αρ.1 και 2 ΚΠολΔ) λόγω της αυστηρώς προσωπικής φύσης των διαφορών αυτών . Αντίθετα δεν απαιτείται για τις λοιπές οικογενειακές διαφορές του άρθρου 592 αρ. 3 ΚΠολΔ. Η ειδική πληρεξουσιότητα πρέπει να αφορά στη συγκεκριμένη δίκη. Επομένως, συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο για τη διεξαγωγή δίκης συναινετικού διαζυγίου, δεν καλύπτει και τη δίκη διαζυγίου κατ' αντιδικία .

έχει ως συνέπεια τη μη προσήκουσα παράσταση του διαδίκου κατά τη συζήτηση της υπόθεσης

Αναβολή συζήτησης: Η διάταξη του άρθρου 241 ΚΠολΔ που επιτρέπει την αναβολή της υπόθεσης για σπουδαίο λόγο, ελλείπει αντίθετης πρόβλεψης, εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις ειδικές διαδικασίες . Αντίθετα στις υποθέσεις που δικάζονται κατά την τακτική διαδικασία, δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί αναβολή της συζήτησης κατ' άρθρο 241 ΚΠολΔ (βλ. άρθρο 237§4 ΚΠολΔ).

Κατάθεση προτάσεων: Η κατάθεση των προτάσεων στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας είναι πλέον υποχρεωτική σε όλες τις ειδικές διαδικασίες, με εξαίρεση την ειδική διαδικασία των μικροδιαφορών (115§3 ΚΠολΔ). Δανείζονται λοιπόν από την τακτική διαδικασία την υποχρεωτική κατάθεση των προτάσεων , ενώ καταργήθηκαν λοιπόν όλες οι πλείστες ειδικές διατάξεις (643§2, 649§1εδ.β, 666§1, 679§1, 681Α, 681Β§1), που κατά το προϊσχύον καθεστώς προέβλεπαν προαιρετική κατάθεση των προτάσεων. Επί πλέον καταργείται η δυνατότητα προφορικής υποβολής ισχυρισμών που δεν περιέχονται στις προτάσεις, όπως όριζε το προϊσχύον άρθρο 591§1 εδ. γ ΚΠολΔ . Έτσι ο νομοθέτης κατέστρωσε πιο τυπικές και αυστηρότερες τις ειδικές διαδικασίες σε σχέση με την παλαιότερη δομή τους.

Προβολή μέσων επίθεσης και άμυνας : Τα περιεχόμενα στις προτάσεις μέσα επίθεσης και άμυνας προτείνονται συνοπτικώς και προφορικά και καταχωρίζονται στα πρακτικά συζητήσεως, διαφορετικά είναι απαράδεκτα (άρθρο 591§1 εδ. δ' ΚΠολΔ). Η συζήτηση στο ακροατήριο αποτελεί το ύστατο χρονικό στάδιο προβολής των μέσων επίθεσης και άμυνας. Ως μέσα επίθεσης και άμυνας νοούνται οι πραγματικοί ισχυρισμοί που χαρακτηρίζονται από αυτοτέλεια και εισάγονται στη δίκη με τη μορφή ένστασης, αντέστασης και επαντέστασης . Αποτελεί έκφραση της αρχής της προφορικότητας . Τα μέσα επίθεσης και άμυνας είναι παραδεκτά, εφόσον προτείνονται προφορικά στο ακροατήριο και καταχωρίζονται στα πρακτικά, **υπό την προϋπόθεση ότι περιέχονται στις κατατεθείσες προτάσεις.** Η προφορική προβολή τους κατατείνει απλώς στην καταγραφή τους ως γενόμενους κατά τη συζήτηση και όχι στην επαρκή ανάπτυξη της νομικής και ιστορικής τους βάσης, η οποία αρκεί να γίνεται με τις προτάσεις.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 591§1 εδ. στ' ΚΠολΔ, οι διάδικοι μπορούν έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία αποκλειστικά αξιολογούνται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα, γνωμοδοτήσεις, κατά το άρθρο 390 ΚΠολΔ, **μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών** (και όχι για την αντίκρουση αποδεικτικών μέσων), οι οποίοι προτάθηκαν από τον

αντίδικο Συνεπώς δεν είναι επιτρεπτή προβολή νέων ισχυρισμών ή επίκληση νέων αποδεικτικών μέσων με την προσθήκη που δεν συνεχονται με την αντίκρουση ισχυρισμών του αντιδίκου που προτάθηκαν για πρώτη φορά στο ακροατήριο .

Η αυστηροποίηση του συγκεντρωτικού συστήματος στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας (άρθρο 269 ΚΠολΔ) ισχύει και στις ειδικές διαδικασίες. Λόγω της κατάργησης των εξαιρέσεων του προϊσχύοντος άρθρου 269§2 ΚΠολΔ, δεν θα είναι παραδεκτή η προφορική πρόταση ενός ισχυρισμού που δεν διαλαμβάνεται στις προτάσεις, έστω και αν πρόκειται για οψιγενή, ή αποδεικνύεται με έγγραφα ή ομολογία . Σε περίπτωση επανάληψης της συζήτησης κατ' άρθρο 254 ΚΠολΔ, οι οψιγενείς ισχυρισμοί που γεννήθηκαν μεταξύ της αρχικής και επαναλαμβανόμενης συζήτησης, μετά την κατάργηση του άρθρου 269 ΚΠολΔ, δεν μπορούν να προταθούν παραδεκτά στην επαναλαμβανόμενη συζήτηση, που έτσι και αλλιώς περιορίζεται στα ειδικά θέματα, που αποτελούν αντικείμενο της επαναλαμβανόμενης συζήτησης. Δυνάμει όμως του άρθρου 527 αρ. 5 ΚΠολΔ, μπορούν να προβληθούν παραδεκτά και μετατίθενται υποχρεωτικά προς κρίση ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, λόγω συγκεντρώσεως στην κατ' έφεση δίκη όλων των προνομιακών ισχυρισμών. Σημειώνεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 237§1 έως 7 και 238 ΚΠολΔ δεν εφαρμόζονται στις ειδικές διαδικασίες.

8. Ερημοδικία διαδίκου: Το άρθρο 591 ΚΠολΔ δεν περιλαμβάνει ειδική πρόβλεψη για την ερημοδικία στις ειδικές διαδικασίες. Εφαρμόζονται, ελλείψει ειδικής πρόβλεψης, όσα ισχύουν επί της τακτικής διαδικασίας, ήτοι οι γενικές διατάξεις των άρθρων 271 και 272 ΚΠολΔ. Συνεπώς, είτε η αγωγή του ερημοδικούντος ενάγοντος απορρίπτεται ως ουσία αβάσιμη (άρθρο 272§1 και 2 ΚΠολΔ), είτε οι ισχυρισμοί του ερημοδικασθέντος εναγομένου, χωρίς διεξαγωγή αποδείξεων, θεωρούνται αμέσως ομολογημένοι (άρθρο 271§3 ΚΠολΔ) . Επί ερημοδικίας του ενάγοντος – αντεναγομένου, ισχύει το τεκμήριο ομολογίας και η ανταγωγή γίνεται δεκτή στην ουσία της, μετά από έλεγχο του παραδεκτού και του νόμου βασίμου της ανταγωγής (άρθρο 272§3 ΚΠολΔ).

Εξαιρέση προβλέπεται μόνο για τις οικογενειακές διαφορές στο σύνολό τους (595 ΚΠολΔ), όπου προέχει η αρχή της αναζήτησης της ουσιαστικής αλήθειας και από τις περιουσιακές διαφορές μόνο για τις εργατικές (621§2β ΚΠολΔ), όπου η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι. Η διαφοροποίηση αυτή δεν διευκρινίζεται επαρκώς στην αιτιολογική έκθεση του νόμου. Το σύστημα της πλασματικής παραστάσεως του ερημοδικούντος διαδίκου ισχύει και στις διατάξεις των μικροδιαφορών (άρθρο 469§1 εδ. β ΚΠολΔ).

Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως το νόμιμο και εμπρόθεσμο της επιδόσεως, όταν ο εναγόμενος δεν έχει λάβει κανονικά μέρος στη

δίκη, σύμφωνα με το άρθρο 271§1 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 271§2β ΚΠολΔ, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη, αν η επίδοση της αγωγής και της κλήσεως προς συζήτηση δεν γίνει νομότυπα και εμπρόθεσμα, εκτός αν επέλθει μεταγενέστερα θεραπεία των ελαττωμάτων με την αδιαμαρτύρητη παρουσία των διαδίκων που κλητεύονται κατ' άρθρο 159 αρ.3 ΚΠολΔ, σε αντίθεση με την τακτική διαδικασία που θεωρείται η αγωγή ως μη ασκηθείσα. Στην «μη κανονική παράσταση» περιλαμβάνεται τόσο η περίπτωση της μη καταθέσεως προτάσεων, που είναι υποχρεωτική πλέον σε όλες τις ειδικές διαδικασίες στον πρώτο βαθμό (591§1 εδ. γ ΚΠολΔ) όσο και η μη εκπροσώπηση του διαδίκου με δικηγόρο, που κατέστη υποχρεωτική ακόμη και ενώπιον του Ειρηνοδικείου και για διαφορές άνω των 5.000 ευρώ (όχι όμως και για τις μικροδιαφορές) . Περιλαμβάνει επίσης και την περίπτωση μη καταβολής του δικαστικού ενσήμου καθώς και της μη προκαταβολής των εξόδων και τελών του ενάγοντος σε δίκη διατροφής (173§4 ΚΠολΔ) .

Σε περίπτωση ερημοδικίας του ενάγοντος λόγω μη καταβολής δικαστικού ενσήμου, ο ενάγων εξακολουθεί να θεωρείται παρών, αλλά επέρχονται σε βάρος του οι δυσμενείς συνέπειες της ερημοδικίας, καθόσον σε διαφορετική περίπτωση θα ματαιωνόταν ο σκοπός της καταβολής του δικαστικού ενσήμου . Συνεπώς, εφόσον ο ενάγων παραλείψει την προκαταβολή του οφειλόμενου τέλους δικαστικού ενσήμου δικάζεται ερήμην και η αγωγή του απορρίπτεται ως κατ' ουσίαν αβάσιμη . Μπορεί να επέλθουν και στη δευτεροβάθμια δίκη, γεγονός που συνεπάγεται την ερημοδικία του εκκαλούντος και την απόρριψη της έφεσής του επί της ουσίας ως ανυποστήρικτης . Ο εκκαλών, μπορεί να καταβάλει το δικαστικό ένσημο κατά τη συζήτηση της έφεσής του και να προκαλέσει νέα συζήτηση της αγωγής του, προβάλλοντας όλους τους ισχυρισμούς που μπορούσε να προτείνει στον πρώτο βαθμό, χωρίς τους περιορισμούς του άρθρου 527 ΚΠολΔ . Σε περίπτωση που το τέλος δικαστικού ενσήμου είχε καταβληθεί στα πλαίσια εκδίκασης προγενέστερης αγωγής, που απορρίφθηκε ως αόριστη, νομίμως λαμβάνεται υπόψη στα πλαίσια νέας όμοιας δίκης, καθόσον το ως άνω τέλος δεν θεωρείται ότι αναλώθηκε, δεδομένου ότι η ανάλωση του δικαστικού ενσήμου προϋποθέτει δικαστική εκτίμηση επί της ουσίας της διαφοράς . Σημειώνεται ότι δυνάμει του άρθρου 33§1 του ν. 4446/2016, καταργήθηκε η επιβάρυνση των αναγνωριστικών αγωγών με δικαστικό ένσημο. Η απαλλαγή από την καταβολή του δικαστικού ενσήμου καταλαμβάνει ακόμη και τις εκκρεμείς αναγνωριστικές αγωγές, καθώς και όσες καταψηφιστικές αγωγές μετατραπούν σε αναγνωριστικές μετά τη δημοσίευση του ν. 4446/2016, ήτοι την 22-12-2016 (βλ. άρθρο 33§2 του ως άνω νόμου).

6. Οι βασικές αλλαγές του Ν 4335/2015 στο δίκαιο της απόδειξης

A) Η νέα ρύθμιση για τα μη πληρούντα τους όρους του νόμου

αποδεικτικά μέσα (340 ΚΠολΔ). Ως προς την εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, ισχύει και στις ειδικές διαδικασίες, ελλείψει ειδικής πρόβλεψης, η γενική διάταξη του άρθρου 340 §1 εδ. β' ΚΠολΔ

Β) Η σημαντικότερη τροποποίηση στην εμάρτυρη απόδειξη ήταν η καθιέρωση και στις ειδικές διαδικασίες των περιορισμών των άρθρων 393 και 394 ΚΠολΔ που ίσχυαν μόνο στην τακτική διαδικασία

Γ) Οι ενιαίες ρυθμίσεις για τις ένορκες βεβαιώσεις (421-424 ΚΠολΔ). Καταργούνται οι επιμέρους διατάξεις που προέβλεπαν τη σύντομη προθεσμία κλήτευσης των 24 ωρών.

Δ) Τέλος,, υιοθετούνται διατάξεις της εργατικής διαδικασίας ως προς τις εξουσίες του δικαστηρίου για εξέταση των διαδίκων ή για τη διεξαγωγή αυτοψίας ή πραγματογνωμοσύνης. Το δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια να ζητήσει τις αναγκαίες πληροφορίες και διασαφήσεις από τους διαδίκους ή τους εκπροσώπους τους και τους εξετάζει κατά την κρίση του σύμφωνα με τα άρθρα 415 επ. (άρθρο 591 §3 ΚΠολΔ). Επιπλέον, έχει τη δυνατότητα να διατάξει πραγματογνωμοσύνη ή αυτοψία με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά (άρθρο 591 §4 ΚΠολΔ).

6. Εφαρμογή των διατάξεων περί μικροδιαφορών

Οι διατάξεις των άρθρων 466-472 ΚΠολΔ εισάγουν απλώς διαδικαστικές αποκλίσεις έναντι της τακτικής διαδικασίας, γι' αυτό γίνεται δεκτό ότι η διαδικασία των μικροδιαφορών δεν συνιστά αυτοτελή ειδική διαδικασία. Με το ν. 4335/2015 καταργήθηκαν οι ρυθμίσεις των άρθρων 642, 666§3, 681 εδ.δ' και 681Α ΚΠολΔ του προϊσχύοντος δικαίου, σύμφωνα με τις οποίες αποκλειόταν ρητά η εφαρμογή των ρυθμίσεων περί μικροδιαφορών στις διαδικασίες των πιστωτικών τίτλων, των εργατικών διαφορών, των διαφορών από αμοιβές και για ζημίες από αυτοκίνητα αντίστοιχα. Οι διατάξεις περί μικροδιαφορών θα εφαρμόζονται παράλληλα με τις εκάστοτε ρυθμίσεις της εφαρμοστέας ειδικής διαδικασίας. Η γενική παραπομπή του άρθρου 591§1 ΚΠολΔ στα άρθρα 1-590 ΚΠολΔ, συνηγορεί υπέρ της θέσης αυτής¹¹. Η υπόθεση πρέπει να υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου (άρθρα 14§1, 15 ΚΠολΔ). Την ως άνω κρατούσα στη θεωρία άποψη θέση υιοθέτησε και μερίδα της νομολογίας των Ειρηνοδικείων με το σκεπτικό ότι ο ν. 4335/2015 κατήργησε τις επιμέρους απαγορεύσεις συνεφαρμογής των ειδικών περί μικροδιαφορών διατάξεων στις ειδικές διαδικασίες¹². Ήδη το ΜονΠρωτΛαρ 573/2017, 315/2019, έκρινε ότι οι διατάξεις των μικροδιαφορών εφαρμόζονται και επί ειδικών διαδικασιών

¹¹ Π. Γιαννόπουλος, ό.π., ΕΠολΔ 2015,472.

¹² Βλ. ΕιρΚερκ 34/2018 ΝΟΜΟΣ, Ειρ Φλώρ 49/2017 ΕφΑΔΠολΔ 2017, 1062 σημ. Αθ. Κρητικός.

και αφού εφάρμοσε την εν λόγω διαδικασία απέρριψε την έφεση ως απαράδεκτη.

Υποστηρίζεται και η αντίθετη άποψη, ήτοι ότι και μετά τη θέση σε ισχύ του Ν 4335/2015, εξακολουθεί να ισχύει ο αποκλεισμός της εφαρμογής των άρθρων 466 επ. ΚΠολΔ στις ειδικές διαδικασίες¹³. Χαρακτηριστική είναι η ΕιρΚαρ 1/2018¹⁴, η οποία αφού έλαβε υπόψη τη συστηματική κατάταξη, την τελολογία και την ιστορία των ειδικών διαδικασιών καθώς και το μη συμβιβασμό των ειδικών ρυθμίσεων των μικροδιαφορών (προθεσμία κλήτευσης διαδίκων, αυτοπρόσωπη παράσταση, δικαίωμα κατάθεσης προτάσεων, δυνατότητα μη εγγραφής στο πινάκιο, σύστημα ελεύθερης απόδειξης, ανέκκλητο της απόφασης) με τις διατάξεις του άρθρου 591 ΚΠολΔ, έκρινε ότι αποκλείεται η συνεφαρμογή των ρυθμίσεων των μικροδιαφορών στην ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών.

Πάντως, αποκλείεται η εφαρμογή των ρυθμίσεων 466επ. ΚΠολΔ στις οικογενειακές διαφορές του άρθρου 592 ΚΠολΔ, καθόσον για τις τελευταίες αποκλειστικά αρμόδιο κατ' άρθρο 17 αρ. 1 και 2 ΚΠολΔ είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο¹⁵. Περαιτέρω οι διατάξεις περί μικροδιαφορών εφαρμόζονται μόνο επί αγωγής και όχι στις ανακοπές κατά διαταγής πληρωμής¹⁶. Σε αντίθετη περίπτωση θα τίθεται σε κίνδυνο η τυπικότητα και αυστηρότητα, που συνιστούν εννοιολογικά γνωρίσματα στις δίκες της ανακοπής¹⁷.

7. Εφαρμογή από το δικαστήριο της προσήκουσας διαδικασίας

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 591§6 ΚΠολΔ : «Αν η υπόθεση δεν υπάγεται στη διαδικασία κατά την οποία έχει εισαχθεί το δικαστήριο αποφαινεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και διατάζει την εκδίκαση της υπόθεσης κατά τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία δικάζεται».

Η τήρηση της προσήκουσας διαδικασίας δεν αποτελεί διαδικαστική προϋπόθεση της δίκης¹⁸. Κατά πάγια νομολογία, η εισαγωγή της υπόθεσης σε εσφαλμένη διαδικασία, δεν οδηγεί σε απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης, αλλά το δικαστήριο είτε κρατά

¹³ Φερεντίνου Ε., Ειδικές διαδικασίες και Μικροδιαφορές, ΕλλΔνη 2017, 1060, Διαμαντόπουλος Γ., Αστικό δικονομικό δίκαιο & νομολογιακό γίνεσθαι, 2019, σελ. 215.

¹⁴ ΕιρΚαρ 1/2018 ΕλλΔνη 2018, 541= ΝοΒ 2018, 446. Βλ. και ΕιρΚαβ 10/2019 ΝΟΜΟΣ.

¹⁵ Απαλαγάκη (-Μιχαηλίδης), ΚΠολΔ τ.2 (2016), άρθρο 466, αρ.2, σελ. 1170-1171.

¹⁶ ΕιρΡόδ 39/2016 ΝΟΜΟΣ, ΕιρΑθ 611/2014 ΕΠολΔ 2015,631 με αντίθετη σημείωση Π. Γιαννόπουλου, ΕιρΑθ 2305/2013 ΝΟΜΟΣ.

¹⁷ Αντίθετη άποψη διατυπώνει ο Π. Γιαννόπουλος, Οι διατάξεις περί μικροδιαφορών μετά τη μεταρρύθμιση του ν. 4335/2015, Αρμ 2017,733-734, σύμφωνα με τον οποίο υπό το ισχύον μετά τον ν. 4335/2015 δίκαιο, οι διατάξεις των μικροδιαφορών εφαρμόζονται παράλληλα στις δίκες των ανακοπών των άρθρων 632 και 933 ΚΠολΔ.

¹⁸ ΑΠΟλ 402/1981 Δ 1981,567, ΑΠ 14/2007 ΕΠολΔ 2008,104 με σημείωμα Αρβανιτάκη, ΕφΑθ 1504/2010 ΕφΑΔ 2010,1358 με παρατηρήσεις Πλεύρη.

την υπόθεση και τη δικάζει με την προσήκουσα διαδικασία, όταν πρόκειται να εφαρμόσει τους ίδιους δικονομικούς κανόνες, είτε την παραπέμπει σε άλλη ενώπιον του συνεδρίαση, Η διαφοροποίηση στην προδικασία μεταξύ τακτικής και ειδικών διαδικασιών καθιστά πλέον δυνατή τη διακράτηση της διαφοράς από το ίδιο δικαστήριο και την άμεση εκδίκασή της μόνον μεταξύ των ειδικών διαδικασιών (591 παρ.6). Όταν, αντιθέτως, η αγωγή εισάγεται να δικαστεί κατά την τακτική διαδικασία ενώ εφαρμοστέα είναι κάποια ειδική διαδικασία και αντιστρόφως, οι διαφορετικοί κανόνες που διέπουν στο εξής το στάδιο πριν την συζήτησή της δεν επιτρέπουν στο δικαστήριο να κρατήσει και να δικάσει τη διαφορά με την κατάλληλη διαδικασία.

Η διάταξη του άρθρου 591§6 ΚΠολΔ εφαρμόζεται όχι μόνο μεταξύ των ειδικών διαδικασιών, αλλά και μεταξύ της τακτικής διαδικασίας και των ειδικών διαδικασιών, όπως και μεταξύ των ειδικών διαδικασιών αφενός και των ασφαλιστικών μέτρων και της εκούσιας δικαιοδοσίας αφετέρου¹⁹.

Υποστηρίζεται ότι η διαφοροποίηση στην προδικασία μεταξύ τακτικής και ειδικών διαδικασιών καθιστά πλέον ευχερή τη διακράτηση της διαφοράς από το ίδιο δικαστήριο και την άμεση εκδίκασή της μόνον μεταξύ των ειδικών διαδικασιών²⁰. Η διακράτηση αυτή διευκολύνεται και από την καθιέρωση πινακίου σε όλες πλέον τις ειδικές διαδικασίες²¹.

Δυνατή είναι η εφαρμογή του ως άνω άρθρου στην περίπτωση της εσφαλμένης εισαγωγής της υπόθεσης κατά την τακτική διαδικασία ενώ υπαγόταν σε κάποια από τις ειδικές διαδικασίες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι με την εφαρμογή του ν. 4335/2015, μεταβλήθηκε η προδικασία στην τακτική διαδικασία, το Δικαστήριο οφείλει να εκδώσει μη οριστική απόφαση κατά τα άρθρα 237§6 και 46 ΚΠολΔ και να παραπέμψει την υπόθεση σε άλλη συνεδρίαση, ώστε να εφαρμοστεί η προσήκουσα διαδικασία, όπου και θα εισαχθεί στη συνέχεια με κλήση²². Αν είναι αναρμόδιο, παραπέμπει στο αρμόδιο δικαστήριο προκειμένου να τηρηθεί η προσήκουσα διαδικασία²³. Στη νέα συζήτηση οι προτάσεις θα κατατεθούν επί της έδρας σύμφωνα με το άρθρο 591 ΚΠολΔ και θα εφαρμοσθούν οι αντίστοιχες διαδικαστικές ρυθμίσεις.

Προβληματική όμως καθίσταται η αντίθετη περίπτωση της

¹⁹ Βλ. ΠΠρΘεσ 18051/2010 Αρμ 2010,1696.

²⁰ Οικονόμου, ό.π., ΕλλΔνη 2016.40, Χρ. Σεβαστίδης, ό.π., ΕλλΔνη 2016,74.

²¹ Βλ. εξάλλου ΕφΑθ 1999/2000 ΕΔΠ 2002,182, ΜΠρΘεσ 41624/2009 Αρμ 2011,28, σύμφωνα με τις οποίες η διαφοροποίηση ως προς την εγγραφή στο πινάκιο δεν ασκούσε έννομη επιρροή, αφού αυτή απαιτείται μόνο για την ολοκλήρωση του προσδιορισμού της δικασίμου.

²² Βλ. ΜΠρΧίου 165/2017 αδημ., ΜΠρΣυρ 136/2016 ΕλλΔνη 2016,1740, ΜΠρΛαμ 113/2016 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΤρικ 70/2016 ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΕιρΡόδου 8/2017 ΝΟΜΟΣ, ΕιρΡόδου 14/2017 ΝΟΜΟΣ.

²³ Βλ. ΠΠρΠατρ 421/2016 ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, που παρέπεμψε τη διαφορά που αφορούσε αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα του άρθρου 1400 ΑΚ στο καθ' ύλην αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο, προκειμένου να εφαρμοστεί η προσήκουσα ειδική διαδικασία των οικογενειακών διαφορών.

εσφαλμένης εισαγωγής της υπόθεσης σε ειδική διαδικασία, ενώ υπαγόταν στο πεδίο εφαρμογής της τακτικής διαδικασίας. Το πρόβλημα δημιουργείται, λόγω των διαφορετικών κανόνων που διέπουν την προδικασία και ιδίως του διαφορετικού τρόπου ασκήσεως της αγωγής (215§2 ΚΠολΔ) και της διαφορετικής προθεσμίας καταθέσεως των προτάσεων και αντικρούσεων (237§1-2 ΚΠολΔ), που δεν επιτρέπουν στο δικαστήριο να κρατήσει και να δικάσει τη διαφορά με την κατάλληλη διαδικασία²⁴. Αν το δικαστήριο διατάξει την παραπομπή της αγωγής στην τακτική διαδικασία, ο ενάγων οφείλει να καταθέσει κλήση για συνέχιση της δίκης. Όμως στην τακτική διαδικασία δεν προβλέπεται πλέον κλήτευση των διαδίκων, αλλά μόνο επίδοση της ίδιας της αγωγής, η οποία έχει ήδη συντελεστεί. Καθίσταται πλέον φανερό ότι είναι αδύνατη η εφαρμογή της κρατούσας μέχρι σήμερα νομολογίας ως προς την εφαρμογή από το δικαστήριο της προσήκουσας διαδικασίας αντί της εσφαλμένης κατά την οποία εισήχθη η αγωγή²⁵.

Υποστηρίχθηκε η άποψη ότι η μόνη πρακτική λύση που θα υπηρέτούσε την οικονομία της δίκης θα ήταν η απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης, ώστε η αγωγή να εισαχθεί χωρίς χρονοτριβή στην τακτική διαδικασία, χωρίς να χαθεί πολύτιμος χρόνος²⁶. Αυτή η λύση αντιμετωπίζει την προσήκουσα διαδικασία ως διαδικαστική προϋπόθεση της δίκης, σε αντίθεση με την πάγια νομολογιακή και θεωρητική άποψη, διότι άλλως στοιχειοθετείται ο κατ' άρθρο 559 αρ. 14 λόγος αναιρέσεως. Επιπλέον, απόρριψη της αγωγής λόγω μη τήρησης των προθεσμιών του άρθρου 237 ΚΠολΔ δεν φαίνεται να συμβαδίζει προς το σκοπό του νομοθέτη όπως αυτός αποτυπώνεται στο άρθρο 591§6 ΚΠολΔ²⁷.

Κατά άλλη ορθότερη άποψη, μπορεί να υπάρξει επαναφορά της υπόθεσης με κλήση εισαγόμενη κατά τις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας και υπολογισμό των προθεσμιών των άρθρων 215§2 και 237§1-2 ΚΠολΔ από το χρόνο κατάθεσης της κλήσης²⁸. Την ερμηνευτική αυτή εκδοχή υιοθέτησε και η νομολογία των δικαστηρίων της ουσίας²⁹. Προς αυτή την άποψη συνηγορεί και η πρόβλεψη του άρθρου 260§2 ΚΠολΔ, όπου μετά από ματαιώση της υπόθεσης κατά την τακτική διαδικασία, η υπόθεση επαναφέρεται με κλήση που επιδίδεται στον

²⁴ Κοντογεωργακόπουλος, Το σχέδιο νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε τόμο: Συμβολή για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (2015), σελ. 314, υποσ. 672, Μπαμπινιώτης, ό.π., ΕΠολΔ 2014,224.

²⁵ Μακρίδου, Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του ΣχΝΚΠολΔ (2014) ως προς την τακτική διαδικασία – συζήτηση στο ακροατήριο, ΕΠολΔ 2014,191, Μακρίδου/Απαλαγάκη/Διαμαντόπουλος, Πολιτική Δικονομία (2016), σελ.12.

²⁶ Μακρίδου, ό.π., ΔΕΕ 2016,450, Απαλαγάκη (- Πλεύρη), ΚΠολΔ τ.2 (2016), άρθρο 591, αρ.15, σελ. 1583.

²⁷ Π. Γιαννόπουλος, ό.π., ΕΠολΔ 2015,475-476, Κώνστα ό.π., ΕφΑΔΠολΔ 2017,615-616.

²⁸ Π. Γιαννόπουλος, ό.π., ΕΠολΔ 2015,475.

²⁹ ΠΠρΤρικ 57/2017 ΕλλΔνη τ. 5/2017, με την οποία παραπέμφθηκε υπόθεση που είχε εισαχθεί κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών να εκδικασθεί με την τακτική διαδικασία. Πρβλ. και Κώνστα ό.π., ΕφΑΔΠολΔ 2017,616.

καλούμενο διάδικο εντός προθεσμίας 30 ημερών από την κατάθεση της κλήσης, εφαρμοζόμενων των διατάξεων των άρθρων 215§2 και 237§1 και 2 ΚΠολΔ. Συνεπώς η κλήση μετά από την παραπεμπτική απόφαση, η οποία υπέχει θέση εισαγωγικού εγγράφου, θα επιδίδεται στον αντίδικο εντός 30 ημερών από την κατάθεσή της, κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 215§2 ΚΠολΔ, ο οποίος με τη σειρά του θα έχει στη διάθεσή του 70 ημέρες για την εμπρόθεσμη κατάθεση των προτάσεων.

Ως εναλλακτική λύση στο διαδικαστικό αδιέξοδο, προτείνεται – καίτοι ούτε αυτή βρίσκει έρεισμα στο νόμο – ο υπολογισμός των ανωτέρω προθεσμιών από το χρονικό σημείο που εκδόθηκε η απόφαση, η οποία διατάσσει την εκδίκαση και παραπομπή στην τακτική διαδικασία³⁰.

³⁰ Μπαμπινιώτης, ό.π., ΕΠολΔ 2014,224 υποσ. 8, Μακρίδου, Ειδικές διαδικασίες στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μετά το Ν. 4335/2015 (2017), σελ.13. Η Μακρίδου αρχικά είχε υποστηρίξει ως μόνη πρακτική λύση την απόρριψη της αγωγής από το Δικαστήριο ως απαράδεκτης, στη συνέχεια όμως στράφηκε υπέρ της εναλλακτικής εκδοχής περί υπολογισμού των προθεσμιών με άξονα την έκδοση της απόφασης που διαπιστώνει το εσφαλμένο της διαδικασίας και διατάσσει την παραπομπή.